

Asia: VN/22054/2023

Lausuntopyyntö vapaasta sivistystyöstä annetun lain, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja puoluelain muuttamisesta sekä luonnoksesta vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 3 §

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 6 c §. Onko vapaasta sivistystyössä annetun lain 6 c §:ään ehdotettu osaamismerkkien määritelmä onnistunut?

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 13 §

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 13 b §

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 §

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 24 §

-

Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 d §

-

Puoluelain 8 §

-

Puoluelain 8 a §

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen 5 §

-

Vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen 6 b §

-

Onko teillä täydennettävää vaikutusarvioihin?

-

Muut kommentit ehdotuksiin liittyen

Vapaan sivistystyön osaamismerkkeihin liittyvien ehdotusten tavoitteena on tuoda näkyviin aikuisten perustaitojen osaamisen vahvistaminen. Perustaitoihin liittyvien osaamismerkkien suoritustietoja voitaisiin tallentaa opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen Koski -tietovarantoon. Opetushallitus määritteli osaamismerkkien sisällön ja tavoitteet. Osaamismerkkien vaatima osaaminen arvioitaisiin vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Osaamismerkkien tarjoaminen olisi oppilaitosten ylläpitäjille vapaaehtoista.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ lausuu esityksistä seuraavaa:

- Osaamismerkkien vaatiman osaamisen arviointi tulee olla kelpoisten opettajien työtä.
- Jo vuoden 2021 elokuusta lähtien vapaa sivistystyön oppilaitokset ovat voineet viedä koulutuksissa hankittua osaamista Koski-tietovarantoon. Tämä on edellyttänyt, että koulutus on kuvattu osaamisperusteisesti e-Perusteet palveluun siten, että se on määritelty osaamispisteinä. Tämä on ollut uusi tehtävä vapaan sivistystyön oppilaitoksille, ja se on vaatinut lisäkoulutusta ja lisäresursseja. Työ on vielä kesken, ja siihen edelleen tarvitaan edelleen niin koulutusta kuin taloudellista panostustakin.
- Esityksessä kustannusvaikutus kuitataan sillä, että osaamismerkkien tarjoaminen on oppilaitoksille vapaaehtoista. Käytännössä tämä uusi tehtävä vaatisi kuitenkin lisäresursseja.
- Osaamismerkkikurssien suunnittelusta ja arvioinnista aiheutunut työ on korvattava opettajille täysimääräisesti. Henkilöstö on koulutettava tähän työhön.
- Ehdotetut muutokset parantaisivat ja helpottaisivat työssä ja muualla hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista.
- Kun osaamismerkkien sisältöjen ja tavoitteiden määrittelemineen olisi OPH:n vastuulla, tasalaatuisuus olisi turvatumppaa.

OAJ korostaa vielä, että vapaaseen sivistystyöhön suunnatut 25 miljoonan euron leikkaukset tulee peruttaa oppilaitosten toiminnan turvaamiseksi. Uutta tehtävää on enemmän kuin haasteellista toteuttaa resurssien hujutessa.

Vapaan sivistystyön lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös opintokeskusten järjestöille maksamasta koulutus- ja opintokerhotuesta sekä järjestöjen kustannusten huomioimisesta opintokeskusten valtionosuuden yksikköhintalaskennassa. Osa opintokeskuksista on puoluesidonnaisia. Puoluelakia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että valtionosuutta ei pidettäisi puoluelain tarkoittamana tukena. Tavoitteena on myös helpottaa puoluerahoituksen valvontaa ja samalla tehdä opintokeskusten ja järjestöjen välisestä rahaliikenteestä läpinäkyvämpää.

- OAJ kannattaa näitä ehdotusta. Muutokset selkeyttäisivät opintokeskusten ja järjestöjen välistä maksuliikennettä.

Jurva Niina
Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry